

Sygn. akt II AKz 856/13

POSTANOWIENIE

Dnia 19 grudnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SA - Jerzy Leder

Sędziowie: SA - Zbigniew Kapiński (spr.)

SA - Rafał Kaniok

Protokolant - sekr. sąd. Olaf Artymiuk

przy udziale Prokuratora IPN Piotra Dąbrowskiego

po rozpoznaniu w sprawie Z. L.

zażalenia wniesionego przez pełnomocnika lustrowanego Z. L.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 18 listopada 2013 r.

w przedmiocie odmowy ujawnienia jawności akt postępowania lustracyjnego w zakresie w jakim prowadzono postępowanie z wyłączeniem jawności

na podstawie art. 437§2 k.p.k.

p o s t a n a w i a:

uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać Sądowi Okręgowemu w Warszawie do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 18 listopada 2013r. Sąd Okręgowy w Warszawie odmówił ujawnienia jawności akt postępowania lustracyjnego w zakresie w jakim postępowanie prowadzono z wyłączeniem jawności tj. ustnych motywów orzeczenia oraz pisemnego uzasadnienia orzeczenia.

Powyższe postanowienie zostało zaskarżone przez pełnomocnika lustrowanego, który zaskarżonemu postanowieniu zarzucił:

- obrazę przepisów prawa materialnego, a konkretnie art. 168 ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 roku o ochronie informacji niejawnych w zw. z art. 6 ust. 3 tejże ustawy i art. 18 ust. 4 przywołanej wcześniej w niniejszej komparycji ustawy z dnia 18 października 2006 roku, polegającą na błędnej interpretacji przywołanych przepisów, a zwłaszcza art. 6 ust. 3 ustawy, poprzez przyjęcie, że przepis ten uchyla treść zdania drugiego art. 18 ust. 4 przywołanej ustawy z dnia 18 października 2006 roku, i to w sytuacji, gdy w przepisie przechodnim, tj. art. 168 ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 roku o ochronie informacji niejawnych, odnoszącym się do art. 18 ustawy, zdanie drugiego ustępu 4 tegoż artykułu nie zostało zmienione – uchylone.

Konkludując skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez ujawnienie akt postępowania lustracyjnego w całości.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie jest zasadne i zasadnicza część argumentów podniesionych przez pełnomocnika lustrowanego jest trafna i zasługuje na uwzględnienie przez Sąd odwoławczy.

Podkreślić należy zatem, że **zasada jawności postępowania zawarta w art. 45 ust. 1 Konstytucji RP jest jedną z zasad postępowania karnego, zaś podstawy do wyłączenia jawności są ściśle określone w art. 45 ust. 2 Konstytucji RP i w żadnej z ustaw zwykłych ten katalog podstaw nie może być poszerzony.** Dlatego też zdaniem Sądu Apelacyjnego budzi zdziwienie i sprzeciw postępowanie Sądu Okręgowego, który wyłączył jawność postępowania w całości w zakresie ustnych motywów wydanego orzeczenia oraz nadania klauzuli tajności w całości pisemnemu uzasadnieniu orzeczenia.

Na akceptację zasługuje stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w postanowieniu z dnia 15 kwietnia 2008 roku II Kz 13/08, OSNwSK 2008/1/883 przytoczone w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, ale dotyczy ono tych materiałów i dokumentów, którym inne osoby lub organy nadały klauzulę tajności a zatem Sąd orzekający w określonej sprawie nie może tej klauzuli zmienić lub znieść. Natomiast zasadnicza kwestia jaka występuje w niniejszej sprawie dotyczy suwerennej decyzji Sądu orzekającego w sprawie lustracyjnej Z. L., który zdecydował, zdaniem Sądu Apelacyjnego zbyt pochopnie i błędnie o wyłączeniu jawności w zakresie ustnych motywów orzeczenia oraz pisemnego uzasadnienia w całości. Sąd Apelacyjny stoi na stanowisku, że wyłączenie jawności postępowania powinno w każdej sprawie być ograniczone do niezbędnego minimum i powinno dotyczyć tylko tej części ustnych motywów orzeczenia oraz pisemnego uzasadnienia, które ściśle odnoszą się do materiałów oznaczonych klauzulą tajności i tylko tam gdzie Sąd wprost odwołuje się do treści tych materiałów. Jest bowiem oczywiste, że każdy organ w tym Sąd ma obowiązek do takiego postępowania, aby nie doszło do ujawnienia tajemnicy państwowej.

Powyższy obowiązek musi być jednak pogodzony z prawem strony do jawnego rozpoznania jej sprawy w takim zakresie w jakim jest to możliwe. Trafnie podnosi w tym zakresie pełnomocnik lustrowanego, że jawność zewnętrzna dotycząca pisemnych motywów wydanego przez Sąd orzeczenia jest istotna dla obywatela, który został niesłusznie obciążony podejrzeniem współpracy z organami bezpieczeństwa PRL i który powinien mieć prawo przedstawienia w swoim środowisku poglądów i ocen Sądu, który od tych podejrzeń i oskarżeń go uwolnił i że w określonych sytuacjach jest to jedyna satysfakcja za ostracyzm zawodowy i środowiskowy, którego doznał z pewnością również Z. L..

Dlatego też Sąd Apelacyjny uchylił zaskarżone postanowienie w celu ponownego rozpoznania przez Sąd Okręgowy zasadności nadania klauzuli „ściśle tajne” pisemnym motywom orzeczenia. Jeżeli Sąd meriti rozważając w sposób wnikliwy wszystkie podniesione wyżej argumenty i okoliczności w tym konstytucyjną zasadę jawności postępowania dojdzie jednak do wniosku, że wyłączenie jawności pisemnego uzasadnienia jest w określonym zakresie konieczne, to powinien określić zakres tego wyłączenia w taki sposób aby z jednej strony nie doszło do ujawnienia tajemnicy państwowej (wydaje się że taka obawa w niniejszej sprawie nie zachodzi), a jednocześnie aby respektowane było w możliwie najszerszym zakresie prawa strony do zapoznania się i udostępnienia innym osobom pisemnych motywów Sądu orzekającego w przedmiotowej sprawie.

Z powyższych względów Sąd Apelacyjny orzekł jak w postanowieniu.